

Főgyűjtőcsatornák építése Budapesten 1945-ig

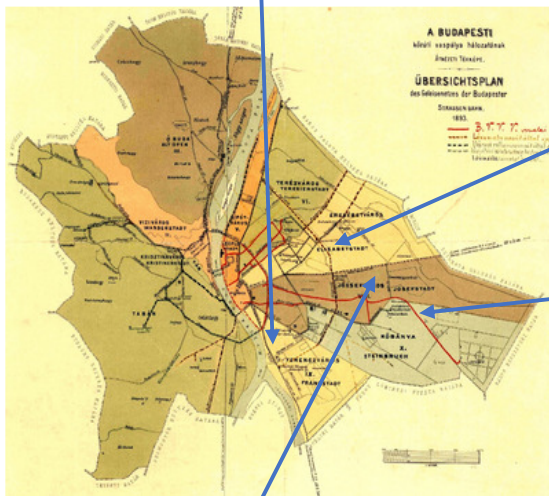
Az Ördög-árok, az első főgyűjtőcsatorna

A Budai-hegység vízfolyásai vezették le a Dunába a szenny- és csapadékvizeket. Ezek bűzt árasztottak és komoly fertőzésveszélyt jelentettek, ezért 1873 tavaszán elsőként elkezdték az Ördög-árok beoltozását. Röviddel a munkák megkezdése után május 7-én az épülő boltozat beomlott és a romok alatt öt munkás lelte halálát. 1875. június 26-án 1 óra alatt 66 mm, 4,5 óra alatt összesen: 106 mm eső zúdult a fővárosra, bedöntve az eddig megépített szakaszt. Az Ördög-árok alsó szakaszának beoltozását 1877-ben fejezték be és ez lett Budapest első főgyűjtőcsatornája.

A végleges tervek alapján 1893-ban a pesti oldalon megkezdtek a főgyűjtők építését.

A legnagyobb átmérőjű (4,5/4,8 m) a Boráros tér és a Duna között, a Soroksári út alatt létesült: 1,59 km hosszúságban, párizsi szelvény formájában. 1910-ig a pesti oldalon még közel 25 km főgyűjtő épült.

Duna-parti közös főgyűjtő			
Nyomvonal	Hossz	Építés ideje	Átmérők (m)
Duna– Boráros tér Boráros tér – Fővám tér Fővám tér– Petőfi tér Petőfi tér – Kossuth Lajos tér Kossuth Lajos tér – Margit híd Margit híd – Victor Hugó u. Victor Hugó u. – Révész u. Révész u. – Róbert Károly krt.	7,18 km	1894 – 1910	4,80/4,50-től 1,10/165-ig

Nagykörúti főgyűjtő			
Nyomvonal	Hossz	Építés ideje	Átmérők (m)
Boráros tér – Baross utca – Rákóczi út – Oktogon – Szondi u. – Margit-híd	4,41 km	1891 – 1907	3,64-től 2,00/1,96-ig

Kőbányai főgyűjtő			
Nyomvonal	Hossz	Építés ideje	Átmérők (m)
Ceglédi út – Üllői út Haller u. – Telepi u. Bihari út – Ceglédi út	5,40 km	1897 – 1899	1,60/2,40-től 0,90/1,35-ig

Pesti magasan fekvő főgyűjtő			
Nyomvonal	Hossz	Építés ideje	Átmérők (m)
Duna – Soroksári út Haller u. – Ludovika tér Korányi S. u. – Teleki tér Fiumei út – Baross tér – Bethlen u. Péterffy S. u. – Abonyi u. Abonyi u. – Thököly út	6,35 km	1896 – 1907	3,64-től 1,00/ 1,50-ig

Martin Ottót 1883-ban lett a főváros mérnöki hivatalának csatornázási vezetője. Budapest nagy csatornaépítései tervezési munkái fűződnek személyéhez.

Angyalföldön:

- 1927 –'33 között a Rozsnyai út – Tahí út – Rákospatak utca nyomvonalon 4,7 km hosszban;
- a Béke utcában 1933 – '35 között;
- a Róbert Károly krt. és Mexikói út között 2,2 km hosszúságban 1938 –'42 között épültek főgyűjtők.

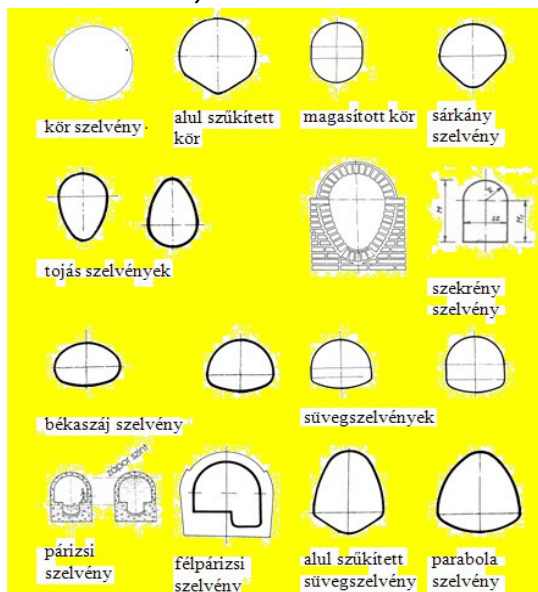
Martin Ottó 1906-ban elkészítette Buda csatornázásának terveit.

A Villányi úti főgyűjtőt 1915 és 1917 között építették.

1935-ig Kelenföldön, Németvölgyben és a Sashegy északi oldalán létesültek főgyűjtő szennyvízcsatornák.

Óbuda főgyűjtőcsatornája a Flórián tértől a Zsigmond térig 1912 és 1916 között épült 2,74 km hosszúságban. A hozzá tartozó Zsigmond téri szivattyútelep 1917-re készült el.

Csatornaszelvények

1938-ban a főváros közgyűlése megtárgyalta Budapest 6 évre szóló csatornafejlesztési programját és elhatározta az I. világháború óta elhalasztott beruházások megkezdését. A II. világháború miatt azonban ezek a munkálatok hosszú időre elakadtak.

Az addig megépült főgyűjtők azóta is jól látják el feladatukat köszönhetően a jó minőségű kivitelezésnek, és a csatornázásnál szolgálatot teljesítő szakemberek lelkiismeretes munkájának.

A Reitter Ferenc terveiben szereplő budai Duna-parti főgyűjtő-vezeték csak évezredünk első évtizedében valósulhatott meg.